

УДК 636.2.034.082.018

Черненко Олена Іванівна

кандидатка сільськогосподарських наук, доцентка

Дніпровський державний аграрно-економічний університет,
вул. Сергія Єфремова, 25, Дніпро, Україна, 49600, e-mail: chernenkoei@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-5951-6576>

Пелих Владислав Станіславович, магістр

Дніпровський державний аграрно-економічний університет,
вул. Сергія Єфремова, 25, Дніпро, Україна, 49600, e-mail: vspelykh@gmail.com

ВПЛИВ ЛІНІЙНОГО ПОХОДЖЕННЯ НА МОЛОЧНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ

Анотація. *Вивчено вплив лінійного походження корів швіцької породи на їх молочну продуктивність за три закінчені лактації. Вищими надоями, виходом молочного жиру, коефіцієнтом молочності відзначаються нащадки з ліній Бені і Астри.*

Ключові слова: *лінійна належність корів, швіцька порода, лактація, надій, молочний жир, коефіцієнт молочності.*

Постановка проблеми. Головними чинниками збільшення продуктивності худоби є підвищення генетичного потенціалу тварин засобами селекції та створення оптимальних умов вирощування, годівлі і утримання для його повної реалізації (*Бащенко та ін., 2016; Полупан та ін., 2017*).

Одним із основних прийомів удосконалення порід за чистопородного методу розведення, є розведення за лініями. Це дозволяє зберігати спадкові якості родоначальника лінії і збагачувати їх через накопичення протягом декількох поколінь цінної спадкової інформації. Потім використовувати видатні якості окремих тварин з метою удосконалення всієї породи, чи групи тварин в породі.

Основою селекційного процесу з лініями є щоденний пошук високопродуктивних тварин в породі. Багаторічний досвід фахівців у галузі молочного скотарства засвідчує, що продуктивні якості корів значно залежить від їх лінійної належності (*Пославська та ін., 2015; Щербатий та ін., 2014*).

Метою досліджень було вивчити показники молочної продуктивності корів швіцької породи різної лінійної належності за три закінчені лактації.

Матеріал і методи досліджень. Для проведення досліджень сформували три групи корів з основних ліній: Астри (45 гол.), Алібоба (52 гол.), Бені (55 гол.), загальною чисельністю 152 голови, в яких вивчали молочну продуктивність у розрізі трьох закінчених лактацій тривалістю 305 днів за показниками: надій молока, вміст жиру в молоці та кількість молочного жиру, порахували коефіцієнт молочності. Дослідні тварини були аналогами за віком та фізіологічним станом, утримувалися безприв'язним боксовим способом, з годівлею із кормових столів та доїнням у доїльній залі на установці Паралель.

Отримані результати досліджень обробляли статистично, оцінювали імовірність різниці показників за критерієм Стьюдента.

Результати дослідження та їх обговорення. Тварини різного лінійного походження за показниками молочної продуктивності значно відрізнялися (табл. 1).

За першу лактацію найбільші надії молока, кількість молочного жиру і коефіцієнт молочності мали первістки з лінії Бені у порівнянні із ровесницями з ліній Астри і Алібоба, відповідно на 356 і 731 кг ($P>0,999$), 13,6 і 28,7 кг ($P>0,999$) та 92 і 136 кг. За жирномолочністю і живою масою суттєвих відмінностей між нащадками плідників з різних ліній не встановлено.

Таблиця 1

Продуктивні якості корів різних ліній за три закінчені лактації, $\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$

Лінія	n	Показник				
		надій за 305 днів, кг	вміст жиру, %	молочний жир, кг	жива маса, кг	коэф-т молоч- ності, кг
I лактація						
Астри	45	7028± 117,3	4,03 ± 0,002	283,23 ± 4,70	492,8 ± 8,22	1426
Алібоба	52	6653± 112,7	4,03 ± 0,003	268,12± 4,35	481,2 ± 9,05	1382
Бені	55	7384± 103,4***	4,02 ± 0,003	296,83± 5,76***	486,4 ±8,56	1518
II лактація						
Астри	45	7452 ± 128,4**	4,02 ± 0,003	299,57± 6,15**	560,3 ± 8,60	1331
Алібоба	52	7236 ± 128,8	4,03 ± 0,002	291,61± 5,36	551,8 ± 9,13	1311
Бені	55	7854 ± 134,5***	4,00 ± 0,004	314,94± 5,48***	558,4 ± 9,05	1407
III лактація						
Астри	45	8226± 128,2	3,96 ± 0,002	324,94± 7,06	602,8± 7,53	1365
Алібоба	52	8078± 111,4	3,98 ± 0,002	321,50± 6,35**	593,5 ± 8,72	1361
Бені	55	8816± 134,5***	3,95 ± 0,003	348,23± 7,28***	608,4 ± 9,22	1449

Нашадки бугаїв-плідників з лінії Астри за вивченими показниками зайняли проміжне положення і мали вищі надії, кількість одержаного молочного жиру та коефіцієнт молочності у порівнянні з однолітками з ліній Алібоба, відповідно на 375 кг, 15,11 кг та 44 кг.

Подібна залежність за показниками молочної продуктивності, живої маси і коефіцієнтом молочності між досліджуваними групами тварин спостерігається за другу та третю закінчені лактації.

Нащадки всіх ліній мають високий розвиток показників молочної продуктивності і переважають за всіма ознаками стандарт породи.

Висновок. Найвищими надоями, кількістю молочного жиру і коефіцієнтом молочності за досліджувани лактації характеризувалися нащадки бугаїв-плідників з ліній Бені і Астри.

У селекційному процесі із стадом можливо застосовувати міжлінійні спарювання телиць і корів з ліній Астри і Алібоба з бугаями-плідниками неспорідненої лінії Бені. Це збагатить спадковість у одержаного потомства, підвищить надії і вихід молочного жиру, забезпечить уникнення інбридингу при підборі батьківських пар.

Бібліографічний список

1. Бащенко М., Сотніченко Ю. Передові технології в молочному скотарстві. *Тваринництво України*. 2011. № 1-2. С. 2-5.
2. Полупан Ю., Резнікова Н. Оцінка бугаїв за тривалістю та ефективністю довічного використання дочок. *Тваринництво України*. 2014. № 11. С.23–26.
3. Пославська Ю.В., Федорович Є.І. Молочна продуктивність корів різних ліній української чорно-рябої молочної породи. *Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького*. 2015. Т. 17, № 1 (61). Ч. 3. Львів. С. 156–161.
4. Щербатий З.Є., Бондар П.В. Молочна продуктивність корів української чорно-рябої молочної породи різних ліній в умовах Прикарпаття. *Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького*. 2014. Т. 16, № 3 (60). Ч. 3. Львів. С. 240–249.

INFLUENCE OF LINEAR ORIGIN ON MILK PRODUCTIVITY OF COWS

Chernenko O.I., Pelykh V.S.

Abstract. The influence of linear origin of cows of the Swiss breed on their milk productivity during three completed lactations was studied. Descendants from the Beni line are noted for higher milk yields, milk fat yield, and milk yield ratio.

Key words: linear belonging of cows, Swiss breed, lactation, hope, milk fat.